

Generalni direktorat za bilateralne poslove

Br:

19. februar 2024.

IZVJEŠTAJ

o radnoj posjeti predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića Republici Francuskoj, 4-7. februara 2024.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Milojko Spajić** boravio je u radnoj posjeti Republici Francuskoj u periodu 4-7. februara 2024, a tom prilikom susreo se sa predsjednikom Republike Francuske **Emanuelom Makronom** i delegacijama Senata i Nacionalne skupštine Republike Francuske. Odvojen sastanak upriličen je u sjedištu UNESCO sa generalnom direktorkom **Odri Azule**. Predsjednik Vlade Spajić je posjetio najznačajnije poslovno udruženje u Francuskoj – **MEDEF**, gdje se sreo sa predstavnicima najvećih francuskih kompanija, a odvojeno su upriličene posjete globalno prepoznatljivim investicionim i poslovnim kompanijama Buig (Bouygues), Vansi (Vinci), EDF i Societe Generale. Predsjednik Vlade Spajić susreo se tokom boravka u Parizu i sa **princom Nikolom Petrovićem**.

U delegaciji predsjednika Vlade Crne Gore bili su ambasador Crne Gore u Republici Francuskoj **Ivan Ivanišević**, šef Kabineta predsjednika Vlade **Branko Krvavac**, savjetnica predsjednika Vlade za vanjsku politiku **Milica Perišić**.

Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića sa predsjednikom Republike Francuske Emanuelom Makronom

Radna posjeta predsjednika Vlade Crne Gore **Milojka Spajića** Republici Francuskoj započela je prijemom u Jelisejskoj palati od strane francuskog predsjednika **Emanuela Makrona** 5. februara 2024. Susretu su, sa francuske strane prisustvovali ambasadorka Republike Francuske u Crnoj Gori **An Mari Maske**, general avijacije **Fabijen Mandon**, šef posebnog Generalštaba Predsjednika Republike, glavni diplomatski savjetnik i šerpa G20/G7 **Emanuel Bon**, savjetnik za kontinentalnu Evropu i Tursku **Bertran Bušvalter**, direktor za Kontinentalnu Evropu u Ministarstvu za Evropu i vanjske poslove **Bris Rokfej** i specijalna savjetnica za komunikaciju Predsjednika **Anastazija Kolosimo**. Razgovoru su, sa crnogorske strane, prisustvovali ambasador Crne Gore u Republici Francuskoj **Ivan Ivanišević**, šef kabineta predsjednika Vlade **Branko Krvavac** i vanjskopolitička savjetnica predsjednika Vlade, **Milica Perišić**.

Predsjednik Francuske Makron je poželio srdačnu dobrodošlicu premijeru Spajiću i iskazao poštovanje za odlučnost da se sprovedu reforme koje bi trebalo da Crnu Goru dovedu do članstva u EU. Potvrđujući predvodničku poziciju Crne Gore za članstvo, naveo je kako Francuska danas našu državu posmatra kao odličan primjer za ostale države kandidate za članstvo, a što je – istovremeno – i posebno dobra stvar za ukupnu politiku proširenja. Pokazao je interesovanje za dalji tok reformi i viđenje o budućim koracima koje planira Vlada Crne Gore.

Predsjednik Vlade Spajić je zahvalio na prijemu, naglašavajući da predstavlja potvrdu posvećenosti daljem razvoju bilateralnih odnosa. Pojasnivši ukratko principe na kojima je zasnovana 44. Vlada Crne Gore: ubrzanje integracija ka EU – ekonomski napredak i podizanje životnog standarda građana – jačanje vladavine prava, premijer je predstavio rezultate koje je Vlada ostvarila od svog formiranja, pri čemu je posebno afirmisao imenovanja u pravosudnom sistemu, koja su ostvarena zavidnom većinom u Skupštini Crne Gore, a čime je zaokružen proces koji je trajao duži vremenski period. Informisao je o usvojenim zakonima koji su doprinijeli kvalitetnijem izvještaju Manivala o Crnoj Gori, te učinili dodatni napor na polju prevencije pranja novca i finansiranja terorizma. Fokus 44. Vlade Crne Gore, kako je naveo premijer Spajić, biće na osiguravanju vladavine prava, kao preduslova svakog daljeg napretka i razvoja. Takođe, premijer je potvrdio i kontinuitet vanjskopolitičkog djelovanja, uključujući i potpunu usaglašenost sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU. Ukazao je i da je Crna Gora, kao odgovoran susjed i zemlja privržena regionalnoj saradnji, posvećena davanju doprinosa dijalogu, saradnji i bezbjednosti Zapadnog Balkana.

Izražavajući zahvalnost Francuskoj za permanentnu ekspertsku pomoć, koja se realizuje u brojnim oblastima, **predsjednik Vlade Spajić** je ukazao na mogućnosti u kojima bi nam dodatna ekpertska podrška Francuske bila veoma dragocjena, sa fokusom na oblast reforme pravosuđa. **Francuski predsjednik Makron** je podržao nastavak reformi u domenu pravosuđa, garantujući da francuska ekspertska podrška neće izostati. Takođe, sagovornici su se saglasili i o značaju reforme kojom bi se učvrstio okvir za slobodu izražavanja, pri čemu je posebno pozdravljena odluka da se u kratkom roku usvoji set medijskih zakona, baziranih na najboljoj evropskoj praksi, a kojima će se osigurati prostor za djelovanje medija i novinara.

Na temu bilateralne saradnje, **francuski predsjednik Makron** je prenio kako odluka o formiranju Regionalnog centra za sajber bezbjednost, kao regionalne instance, ima cilj jačanje otpronosti i kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana. Pozdravio dosadašnju saradnju dvije države u odbrani, dok je u kontekstu ekonomske saradnje naglasio kako ekonomija i biznis moraju biti u srcu crnogorsko-francuskih odnosa, te podstakao na razvoj saradnje sa MEDEF-om.

Premijer Spajić je ukazao na značaj koji Crna Gora pridaje Regionalnom centru za sajber bezbjednost. Iskazao je, takođe, zadovoljstvo razvojem odnosa u oblasti odbrane, dok je govoreći o infrastrukturi, iskazao interesovanje za postizanje sporazuma o strateškom partnerstvu Crne Gore i Francuske, koji bi definisao ključne oblasti tog partnerstva odnosno strateške saradnje i otvorio prostor za zaključivanje ugovora po modelu „G2G“ (Government to Government), naročito u oblastima odbrane, zdravlja, infrastrukture i ekologije.

Razgovor je okončan potvrdom predsjednika Republike Francuske Emanuela Makrona da će posjetiti Crnu Goru u 2026. povodom obilježavanja dvadeset godina od obnove crnogorske nezavisnosti, a predstavljena je i namjera da tada u Crnoj Gori bude održana i sesija Evropske političke zajednice.

Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića sa predstavnicima Senata i Nacionalne Skupštine Republike Francuske

*Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore **Milojka Spajića** sa delegacijama Senata i Nacionalne skupštine Republike Francuske organizovan je u formi radnog ručka. Senat i Nacionalnu skupštinu su predstavljali: predsjednica Grupe prijateljstva Francuska-Zapadni Balkan u Senatu, **Marta de Sidrak**, kopredsjednica Grupe prijateljstva za Crnu Goru u Senatu, **Lorans Haribe**, potpredsjednica Komisije za evropske poslove*

*Nacionalne skupštine, **Eleonor Karoa** i sekretarka Grupe prijateljstva i članica Komisije za međunarodne odnose Nacionalne skupštine, **Lilijana Tangi**.*

Predsjednik Vlade Spajić je predstavio rezultate koje je u tromjesečnom periodu ostvarila 44. Vlada Crne Gore, kao i plan predstojećih aktivnosti i reformi na brojnim poljima. Zadržao se na pitanjima od značaja za pravosudnu reformu i osiguravanje vladavine prava; obavijestio o osnovnim premisama na kojima su postavljeni medijski zakoni, te prezentovao planirane mjere za podsticanje ekonomskog rasta. Premijer Spajić je predočio i niz aktivnosti, mjera i inicijativa koje se sprovode kako bi se dodatno podstakao i ubrzao proces integracije Crne Gore u EU, ocjenjujući da je riječ o prioritetu koji kao takav osjeća ukupno crnogorsko društvo.

Predstavnice Senata i Nacionalne skupštine su prenijele spremnost da francuski predstavnički domovi nastave da pružaju podršku Crnoj Gori na njenom putu brze integracije u EU. Pozdravljen je vanjskopolitički pravac naše države, pri čemu je ukazano da se posebno cijeni potpuno i kontinuirano pridruživanje, poštovanje i sprovođenje odluka, direktiva i sankcionog režima EU. Posebno su pohvalile ostvareni napredak na polju pravosuđa i široki politički konsenzus kojim su izglasana dugoočekivana imenovanja nosilaca najviših pravosudnih funkcija.

Svi sagovornici su konstatovali da unaprjeđenju saradnje s predstavničkim domovima Francuske treba da doprinese i formiranje Grupe prijateljstva Crna Gora-Francuska u Skupštini Crne Gore, koje se očekuje uskoro, nakon čega bi se ostvarili bliži i neposredniji kontakti parlamentaraca.

Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića sa generalnom direktoricom UNESCO Odri Azule

*Razgovor predsjednika Vlade Crne Gore **Milojka Spajića** i generalne direktorke UNESCO **Odri Azule** upriličen je u sjedištu UNESCO. Ispred UNESCO-a razgovoru su prisustvovali direktor za vanjske odnose, **Genc Seiti**, direktor Centra svjetske baštine **Lazar Elundu Asomo** i koordinator UNESCO Antene u Sarajevu (nadležna za Crnu Goru) **Siniša Šešum**.*

Predsjednik Vlade Spajić je zahvalio na srdačnom prijemu i organizaciji susreta, čime je potvrđeno međusobno povjerenje između UNESCO i Crne Gore. Govoreći o aktuelnim izazovima, premijer Spajić je pozdravio aktivnosti na transformaciji Organizacije u veoma kompleksnom geopolitičkom ambijentu. Takođe, podsjetio na naše aktivno učešće i podršku u skladu sa, kao članice Grupe prijatelja Ukrajine, aktivnostima Organizacije u toj zemlji.

Nadalje, premijer Spajić je naglasio kako je Crna Gora ponosna što na svojoj teritoriji ima dva nacionalna upisa na Listi svjetske baštine (Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora i NP Durmitor), multinacionalne upise (Venecijanska utvrđenja i Stećci), kao i Bokeljsku mornaricu na Listi nematerijalne baštine čovječanstva. Posebno se zadržao na opredjeljenju Crne Gore da sprovede u postavljenim rokovima sve preporuke koje su upućene kako bi se očuvala dobra svjetske baštine. Obavijestio je da je Ministarstvo kulture Crne Gore dostavilo Izvještaj o očuvanju Kotora u roku koji je preuzet, a da je u pripremi Plan upravljanja (Management plan) gdje postoji koordinacija sa Antenom UNESCO u Sarajevu.

Premijer Spajić je informisao o namjeri Crne Gore da dodatno razvija saradnju sa UNESCO sekretarijatom i članicama u oblastima koje se tiču nauke i obrazovanja, kao i da posebnu pažnju pridajemo slobodi i bezbjednosti novinara i medija. U tom smislu, izražena je spremnost za organizaciju događaja koji bi bili usmjereni na promociju slobode izražavanja. Naročita pažnja posvećena je potrebi jačanja saradnje u domenu

digitalne transformacije i vještačke inteligencije, pa bi Crna Gora kao domaćin Regionalnog centra za sajber bezbjednost, bila spremna da podrži korišćenje pomenute platforme za promociju UNESCO politika u raznim oblastima (posebno borba protiv nasilja nad ženama novinarima na internetu).

Generalna direktorka UNESCO Azule je ocijenila kako je saradnja sa Crnom Gorom i Stalnom misijom pri UNESCO primjer međusobnog poštovanja i razumijevanja. Ona je istakla kako u vremenu globalnih kriza, male države dobijaju priliku da snažno artikuliraju vrijednosti, pa je govorila o proaktivnoj ulozi Crne Gore u okviru UNESCO.

U domenu saradnje sa Crnom Gorom, predočila je kako je razumljiva namjera da se osigura dugoročan razvoj države, te podstakla da se sve planirane aktivnosti u zaštićenim područjima sprovode u saradnji sa UNESCO sekretarijatom. Naročito je naglasila potrebu rane komunikacije za ključne i prioritetne infrastrukturne projekte, garantujući otvorenost sekretarijata da podrži i pomogne razvojne prilike u Crnoj Gori, dok istovremeno čuva temeljne principe koji su preuzeti prilikom upisa crnogorskih lokacija na Listu svjetske baštine.

Posebno je iskazala značaj proaktivne uloge Crne Gore u regionu Zapadnog Balkana i, šire, Jugoistočne Evrope. Pohvalno je govorila o crnogorskom predsjedavanju mrežom ministara kulture, a na poziv da posjeti Crnu Goru prilikom ministarskog sastanka (jesen 2024.) odgovorila spremnošću da se u saradnji sa Stalnom delegacijom Crne Gore pri UNESCO pokuša pronaći adekvatan termin koji bi omogućio realizaciju njene posjete.

Generalna direktorka Azule je potvrdila interesovanje za mogućnosti saradnje u oblasti digitalne bezbjednosti, a u kontekstu našeg domaćinstva Regionalnom centru za sajber bezbjednost

Po završetku sastanka, premijer Spajić je upisao poruku podrške u Zlatnu knjigu UNESCO.

Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore Milojka Spajića sa predstavnicima poslovnog udruženja MEDEF

*Predsjednik Vlade Crne Gore **Milojko Spajić** je posjetio najznačajnije udruženje privrednika u Francuskoj, **MEDEF**, čijim je članovima prezentirao viziju razvoja Crne Gore i naročito predstojeći investicioni ciklus u segmentu infrastrukture. Sastanku prisustvovali: zamjenik direktora za kontinentalnu Evropu u Ministarstvu za Evropu i vanjske poslove, **Silven Gioge**, poddirektor za balkansku Evropu, **Nikola Faj**, šef servisa za Balkan u Ministarstvu za ekonomiju, finansije i industrijsku i numeričku suverenost, **Pjer Granžuan**, koordinatorka projekata vezanih za proširenje EU u Ministarstvu za energetske tranziciju **Žislen d'Arting Boka**, kao i direktori i predstavnici sljedećih kompanija: AS Architecture-Studio; CETRAC.IO; D'Ornano Partners; Emovis; Global sovereign advisory; Grupa Barriere; Ingerop Engineering; IN Groupe, SUEZ, MND, Medef, Medef International.*

Premijer Spajić je upoznao prisutne s namjerom Vlade da se crnogorska ekonomija transformiše i učini raznovrsnijom, te da se ekonomski odnosi sa EU zemljama dodatno unaprjeđuju, a da krajnji rezultat bude što skorije priključivanje Crne Gore evropskom tržištu i integracija u EU. Predstavio je brojne pogodnosti za strane investicije u Crnoj Gori, posebno u domenu infrastrukture (aerodromi, autoput, željeznica, luke), kao i energetike i ekologije, uz isticanje da će se biznis ambijent dodatno razvijati kroz pokrenute ekonomske reforme, koje pored postojećih atraktivnih poreskih stopa podrazumijevaju i nultu toleranciju na korupciju. Uputio poziv za veće prisustvo

francuskih investicija i investitora u Crnoj Gori, podsjetivši da je njihov kredibilitet investicije koje su već prisutne u Crnoj Gori.

Pored interesovanja za učešće na tenderima za infrastrukturne projekte, predstavnici francuskih kompanija su iskazali posebno interesovanje i za projekte u oblasti turizma, hotelijerstva, sajber bezbjednosti, upravljanja vodama. U tom kontekstu upućen je poziv čelnicima francuskih kompanija da u narednom periodu posjete Crnu Goru, kao i da se nastavi i unaprijedi institucionalna saradnja MEDEF sa Privrednom komorom Crne Gore. Na toj liniji, pokrenuta je inicijativa da se u narednom periodu održi zajednička sjednica sa Privrednom komorom.

Tokom boravka u Parizu, predsjednik Vlade Crne Gore sreo se, takođe, i sa čelnicima nekih od najvećih francuskih kompanija, poput Buiga (Bouygues), Vansija (Vinci), EDF i Societe Generale. U odvojenim razgovorima sa predstavnicima pomenutih, globalno prepoznatljivih kompanija prezentiran je plan razvoja Crne Gore u narednom periodu. Premijer Spajić je predočio mogućnosti ulaganja u velike infrastrukturne projekte, kojima bi se učinila dostupnijom Crna Gora, kao prestižna turistička destinacija, koja svoj razvoj želi da planira na principima održivosti, ekologije i društvene odgovornosti.

U razgovoru premijera Spajića sa princom Nikolom Petrovićem akcentovana je neophodnost snaženja ekonomske saradnje između Crne Gore i Republike Francuske. Bilo riječi i o izgradnji nove bolničke ustanove u Podgorici, za koji je interesovanje iskazala francuska bolnička grupa AP-HP, čija je delegacija nedavno posjetila Crnu Goru. Ocijenjeno je da bi izgradnja nove bolnice sa renomiranim francuskim partnerima predstavljala snažan doprinos crnogorskom društvu u brojnim dimenzijama, a naročito u kontekstu zadržavanja crnogorskih ljekara i srednjeg medicinskog osoblja u Crnoj Gori. Konstatovano je kako bi djelovanje AP-HP grupe (jedna od najvećih evropskih bolničkih grupacija) pozitivno djelovala na investitore, ali i u naporima da se uveća broj francuskih turista.

ZNAČAJ POSJETE

Posjeta predsjednika Vlade Milojka Spajića Republici Francuskoj bila je uspješna i značajna, posebno u dijelu političkog dijaloga i razmjene koja je ostvarena sa francuskim predsjednikom Emanuelom Makronom tokom srdačnog prijema u Jelisejskoj palati. Takođe, dogovorena je posjeta predsjednika Francuske Crnoj Gori povodom obilježavanja dvadesete godišnjice obnove nezavisnosti.

Sadržajan i konkretan razgovor uključio je brojne teme u domenu bilateralne saradnje, s fokusom na unaprjeđenje ekonomske saradnje i ispunjenje obaveza iz evropske agende Crne Gore. Postignut je dogovor da se u što skorijem roku pristupi koncipiranju normativno-pravnog okvira o strateškom partnerstvu Crne Gore i Francuske, koji bi bio osnova za dalju operacionalizaciju saradnje u brojnim oblastima, a prevashodno u domenima infrastrukture, odbrane, zdravlja i ekologije.

Posjeta je potvrdila kontinuitet razvijenih bilateralnih odnosa i saradnje, zasnovanih na međusobnom povjerenju, kao i političke komunikacije, uz najavu njihovog daljeg unaprjeđivanja i učvršćivanja, posebno na ekonomskom planu i podrške daljim integracionim naporima Crne Gore. Iskazan je visok stepen razumijevanja za reformske izazove koji stoje pred Crnom Gorom, te potvrđena spremnost da francuska ekspertiza o pitanjima integracije u EU, bude još prisutnija u svim oblastima.

U domenu saradnje UNESCO sa Crnom Gorom, predočena je razumljiva namjera da se osigura dugoročan razvoj države, te podstaknu zajedničke aktivnosti na punoj zaštiti

kulturne baštine u našoj zemlji. Načelno je dogovorena posjeta generalne direktorke UNESCO Crnoj Gori, prilikom ministarskog sastanka CoMOCOSEE, kojim će predsjedavati Crna Gora.

Ostvareni su kontakti i komunikacija s brojnim francuskim kompanijama, otvorene mogućnosti za poslovnu saradnju i podstaknuto veće prisustvo francuskih investicija u realizaciji planiranih infrastrukturnih projekata.